

Linjerede skrivebøger

for alle skriftlige arbeider, i og udenfor skolen
tilhørende

Heike & Danielsens skrivesystem

5. bog

15 enkl. linjer

Diktatbog

for

Karen Skurdal

Eneret

Eneret

Dette linjesystem er opfundet af Heike & Danielsens og danner grundlaget for deres „skrivesystem“. Det yder en fortrinlig støtte ved bogstavernes konstruktion. Den skrivende maa altid erindre, at et stort bogstav er 3 gange saa høit som lidet i (3 maal), kun G, J og Y har desuden 2 maal under linjen. Op- og nedgaaende smaa bogstaver er $2\frac{1}{2}$ gange lidet i ($2\frac{1}{2}$ maal) undtagen f, som baade gaar over og under linjen og er 4 maal. Ved alle skriftlige ar-

beider, saasom afskrift, diktat og stil, bør eleven benytte skrivebøger med samme linjering som de forskriftsbøger, han samtidig skriver i; ellers river de skriftlige arbeider ned, hvad skrivebøger har bygget op. Nærværende linjebøger, der kan benyttes til de allerfleste norske skrivesystemer, er foreløbig udkomne i 6 udgaver, nemlig med 5, 4, 3 og 2 mm. høide paa lidet i og desuden med brede og smale enkelte linjer. Hver linjebog er 16 blade.

Det norske Aktielovlag, Kristiania.

Nyt
Subskriptionsværk

Pressen er samstemmig i sine
rosende Udtalelser om Verket

VERDENS LEVENDE DYR

POPULÆR LLUSTRERET NATURHISTORIE

Udgivet af CHARLES J. CORNISH. Oversat fra engelsk ved cand. phil. A. M. DAHL.

Udkommer i 24 Hefter à Kr. 1.00. Verket vil indeholde over 1000 Illustrationer direkte efter Fotografier tagne i Indiens Jungle, Afrikas Vildnis og Australiens «Bush»

GRATIS MEDFØLGER 25 FARVETRYKTE PLANCHER

«Annonce-Tidende», Bergen 18/10 02: . . . «Ideen er glimrende, thi paa ingen bedre Maade end gennem Fotografier fra Naturen, faar man det rette Indtryk af Dyrelivet.»

«Norsk Skoletidende» 25/10 02: «Dette tør blive et i sit Slags enestaaende Verk.»
Iste Bind foreligger nu komplet. Pris 12.00, indb. 15.50.

Fru Løkens Kogebog.

DEN BILLIGSTE OG MEST ANERKJENDE KOGEBOG I HANDELEN.

Koster indbunden i det bekjendte solide Bind 3 Kroner.

E. . . . R. . . . skriver i «Nylænde» 1/7 1902: «Endelig! — udbrød jeg uvilkaarlig, da jeg med Andagt og Eftertanke havde gennemlæst Olaug Løkens „Madstel og Husstel.“ Endelig er der kommet en tiltalende Kogebog for det jevne, praktiske daglige Liv. En grej Kogebog, hvor godt Humør, god Smag og samvittighedsfuld Økonomi gaar Haand i Haand.

En lærerig udmærket Bog, Resultatet af en dygtig Husmors personlige Erfaringer gennem mange Aar. For den uerfarne unge Husmor eller Tjenestepige er den uvurderlig Hjælp.»

Fru G. . . . H. . . . i Husmoderen 30/5 1902: «Den er (saa grej og ligetil, saa vi anser det for ugjorligt at «lave galt» efter de Opskrifter og tydelige Anvisninger, som findes overalt i Bogen. Bogen indeholder ogsaa Afsnit om «at styre et Hus», «Sundhedsregler», «Kjøkkengreier» etc.

Laa gik de bortover og kikkede og
trattede, til de kom paa broen
over elven lige ved en dyb
høl. „De siger for et gammelt
ord,“ sagde manden, „at god red-
skab gjør godt arbejde; men det
tror jeg nok skal blive artig skur,
som klippes med sansaks,“ sag-
de han. „Skal vi slet ikke faa
lov at skjære ageren nu da,“ sag-
de han.

„Hei, nei, klyppe, klyppe, klyppe!“
raabte fjerringen, hoppede op
og klypede med fingrene
efter næsen paa manden.

J arigheden agted hør sig
ikke, snublede over en stoken
de gaa broen og dumpede ned
i elven.

"Gammel vane er vand at vende,
"takke manden, men det
skulde vare artig, om jeg ikke
skulde faa ret engang, jeg og
Han lagde ud i hålen og
fik tak i haartoppen paa
hende, saa vidt hør fik hø-
vedet over vandet. "Skal vi saa
skjære ageren?" sagde han.

"Klippede, klippede, klippede!" skreg
kjarringen

Ja, jeg skal lære dig at klyppe,
jeg, tænkte manden og dikkede
hvide under; men det hjalp
ikke. "De skulde klyppe," sagde
hun, da han tog hvide op i
gjen. "Jeg kan ikke tro andet
end at kjærringen er gal," sagde
manden ved sig selv; "mangen
en er gal og ved det ikke, og
mangen en har vet, og naar
det ikke;" "Men jeg faar nu
prøve ingang til alligevel,"
sagde han. Men han havde
ikke for faat hvide under,
for hun satte haanden op over

vandet og til at klijpe
med fingrene som med en
saks. Da blev manden stor
sint og dikkede hvide fæde
vel og længe; men ret som
det var, faldt hoveden ned
under vandet, og fjæringen
blev saa tung med et, at han
maatte slippe taget.

"Vil du drage mig ned til
hølen til dig ^{opnaa} saa kan
du ligge der, dit skarn ^x sage
de manden. Og saa blev fjær
ringen.

Da det led over lidt, syntes

han, det var ilde, at hun skulde
ligge der og ikke komme i ~~kisten~~
kristen jord, og saa gik han ned
langt med aarn og ledte og
sokned efter hende. Men alt
det han ledte, og alt det han
sokned, saa fandt han hende
ikke. Han fik med sig gaards-
folket og andre folk fra gran-
nelaget, og de gav sig til
at grave og sokne ned efter hele
aarn alle ihjelt, men alt det
de ledte, saa fandt de ingen
kjarsing.

"Hei," sagde manden, "det kan

5
nok ikke nytte dette. Denne
kjørringen var nå en kjørring
for sig selv, hien, "sagde
han." Mens hun leved, var
hun saa rent paa tværs, og
hun kan vel ikke være anderledes
nu heller, "sagde han." Vi
faar til at lede op efter og
grave ovenfor fossen; kanske
hun har flaadit sig op efter

Saa ja, de gik op efter
og ledte og sokkede ovenfor
fossen, og der saa kjørringen,
det var rigtig nok. Det
var kjørringen mod strøm

men, det.

Noget sætning.

En sætning, som kun består af subjekt og prædikat, kaldes en noget sætning, f. eks. Isen er sterk. Vaaren kommer.

Men baade subjekt og prædikat kan udvides ved tilføjelse, og sætningen kaldes da en udvidet sætning.

1. Tillæg til subjektet.

a) Navneord i eieform.

Nogets konge. Bygdens kirke

b) Adjektivisk komplement
Kongen i Norge. Isen paa
elven. Huset ved veien.

c) Artsbetegnelse.

Et glas vand. En masse
bøger. En flok gjæs.

d) Apposition.

Glommen, Norges største
elv, gaar gennem Osterda-
len. London, verdens stør-
ste by, ligger ved Themsen
e.

Adjektiv.

De høie fjelde skyggede for so-
len. Den norske sjømand
er et gennemstrøket folke-

færd.

2. Tilleg til prædikabet.

a. Biord. Hesten sprang fort.
Gutten var her ofte. Ragnebarene
hang høit. Barnet lode flittigt.

b. Objekt.

Solen smelter sneen. Jeg saa
dig ikke.

c. Hensynds betegnelse.

Han kjøbte sine søn en gaard

Han sendte sine slegvinger

mange penge. Du gik ham til

haande.

d. Komplement.

Jeg faldt paa isen. Vi bor paa

landet. Han spiser med skel
e. Maalsbestemmelse.

Bogen koster 1 krone. Jeg gik
3 mil. Spandet tager 4 liter.

f Tidsbestemmelse.

Jeg var borte fire uger. Jeg
kom hjem juleaften. Vi reis
den tolvte juni.

g Stedsbestemmelse.

Hun gik bygdeveien. Han
kjørte isen.

Éks. paa udvidede sætninger.
Den første erkebiskop i Norge
var Harald Haarfagre. Norges
bedste varn og første er dets

gamle fjeld.

Enhvert menneske bærer paa
to poser; den ene hænger foran,
den anden bagpaa. Begge er
fulde af fejl. I den foran er
næstens fejl; men i den paa
ryggen er vore egne. Deraf kom-
mer det altsaa, hvad ordspø-
get siger: "Man ser snarere en
fejl paa andre end paa sig
selv."

Ridderspranget

Der var engang en ridder i Val-
ders, som laa i strid med en
ridder paa Landbø i Gudbrands-

dalen om et fiskerigt vand, Heim
dalsvandet kaldet, hvorfra Sandbu
ridderen fordrev sin modstan-
der. For at bevne sig tog Valders
ridderen leidigheden iagt, og da
Sandbu-ridderen engang var
i besøg, eller, som andre fortælle
paa ledingsstog i Lesje, for han
med sine folk over fjeldet og
afbrændte Sandbu med de ord: „Hv
galer den røde hane over ælvehiet
Laarnart ridderen kom hjem og
fandt sin gaard afbrændt, sam-
lede han flugt sine folk og satte
efter mordbranderen. Nagtel

Landbü = ridderen red den hele nat,
indhentet han først ved daggry
sin fiende, som havde taget nat-
sekvarter i den afsidesliggende Fugl-
sater, og her havde udsat sine
vagter. Da Landbü = ridderen
blev disse var, bød han sin led-
sager at afhugge smaa birkebræ
og holde dem foran paa sine h-
ste, forat vagterne ei skulde faa
oie paa dem. Disse saa i fortviv-
gen ikke andet end birkeskog, men
da de mærkede, at skogen bevæ-
ged sig og kom nærmere, gav
de varselstegn. Valders = ridderen,

der mærked iraad, søgte med sin
svindelprælse i en snar flugt; men
Landtju-ridderen forfulgte han
sa a skægt, at han kun havde en
ledsager tilovers, da hans flugt
blev stanset ved en dyb kløft med
kun to steile klipper, som vel
kun var tre alen bred; men
hvis modsatte bred er høiere,
og klippeveggen er derhos brat
og glat. I afgrunden bruser den
skumrende Søa. Den raske
ridder voved i fuld rustning
spranget og kom lykkelig over;
men hans vaabndrager, der fulgte

te sin herres skenspel, styrted
ned i afgrunden og knustes.

Endnu kaldes dette sted Ridder-
spranget.

Til erstatning for den afbrændte
gaard blev Heidsdalen med fi-
skeri og andre hirligheder, der
tilforn havde tilhørt Valdars,
af kong Magnus tildømt ridde-
ren paa Landtū, hvilket mange
kongebrev, som findes paa
gaarden, stadfæster.

Du skal gengjælde ondt med godt
En ung mand vilde skille sig af
med sin hund; han tog den
derfor med sig ned til en elv
for at drukne den. Han roede
langt ud paa vandet og kastede
den hunden ud. Det stakkels dyr
søgte at klamre sig fast til
baadkanten; men det herre
stodt det tilbage med aaren
Men pludselig tabte han selv
ligevægten og styrtede i vandet.
Ganske sikkert vilde han
nu være omkønnen; ^{men} ~~hvis~~
(ikke hunden havde reddet)

hans ^{hundreden} Dødsen og var sin Næste
i munden, og svømmede i Land
med ham og reddede derved hans
Liv.

Nissen flytter med.

Der var engang en, som boede
i et Hus, hvor Nissen drev sit
Spil temmelig vidt. Endelig fore-
satte Manden sig at flytte
til et andet Hus, saa Nissen
kunde blive alene i det gamle.
Manden kjørte flere Læs flytte-
gods bort. Tilslut var det bare
et Læs tilbage, og det var mest bæn-
ne, Bøtter og andet Skrammel. Men

da manden var ²retur færdig
med at læse paa dette sidste
læs, saa han missens røde hæl
stikke op af en bølge paa vognen
Han mærkede altsaa, at den hele
flyvning var unyttig, og blev
meget mismodig derved. Men
missen gav sig til at se hjerte-
lig, stak hovedet op af bølgen og
sagde: "Vi flytter nok idag, vi."
Rigsmaal Røskatterne og haren

En dag jeg var i skogen og
hug ved, hørte jeg nysgerrigt
et lidet barn græde et stykke fra
mig. Jeg steg op paa en

sten og vilde se om jeg saa
noget. Jo, saa ser jeg hvad
det er. Der kommer to rorskatter
med en hare og det er haren
som grad som et lidet barn.
Rorskatterne gaar paa bagfætte
ne bider haren i vunde trækker
og stiger og bider den efter sig.
De skændt bort til en sten-
røs. I stenrøsen var et hul
og der vilde de faa haren
ind.

Bygdemat

hol, aa der vilde dóm faa haren
inni.

Landsmaal.

Røyskattarne og haren

Ein dag eg var i skogen og hogg
ved, høyrde eg nett som eit lite
barn grét eit stykke burt ifraa meg.

Eg steig upp paa ein stein og
vilde sjaa um eg sa og nokko.

Jau, så ser eg kva det er. Det
kjenn tvo røyskattar med ein
hare, og det er haren, som grét
som eit lite barn. Røyskattarne
gjøng paa bagføterne, bit haren
i ryggen, dreg og slit og leidar honora

etla seg. Dei stema~~de~~de burt
kil ein steinroys. I steinrois
var ei hola og der vilde dei fa
karn inn

I følgende sk ord skrives sj:
sjaske, sjette, sjau, sjakke, sjofel,
sjal, sjældem.

Foran i og y og foran lukket e
skrives sj-lyden med k, f. eks.
ski, skyde, skyld, en ske, afsked, ske
let.

Ofte skrives denne lyd med skj
f. eks. skjangle, skjelve, skjorte,
skjule, skjære, skjøn.

Merk følgende fremmedord:

chaussée (sjaasé), chokolade, galocher,
brosche, drösche, dusch, kaleche, manchet,
marsch.

Addition, auktion, direktion, nation, station.

Division, diskussion, kommission, profession.

stage, gage, logis, genre, geni, genial, geni-

us, energi

faloux (sjalü), journal, à jour (asjur),

Madam Tjlands have er grø
slig stor med et stort planker
gårde omkring. Det er mest
køkkenhave, for hele byen
køber grøntsager der. Selv mid
der hun hele dagen i en rutte
to stol og ser igennem et slade
derspil ud paa gaden. Det er gyl
diggens skyld det. Hun fjender
dovist hvert menneske i gaden
og hundehvalpe, katter og pylin
ger ovenikjøbt, saa jeg skjøn
ner ikke, hvad hun ser igtor.
Oline, den gamle tjenstpigen,
er det, som steller haven.

⁴⁴ Han næste en eneste lang, hvid
sand midt i munden og er
forfærdelig lunghort. Ola Lil-
nes følger hende i haven;
han gaar bestandig med vide,
gruelig skidne seildugstæsker.

⁴⁵ Han har ildrød næse, for naar
Ola ikke er i haven, sidder han
i brandevinskjapper med ved
sjöen.

En stgende tid sommereftersmid-
dag da søster Minna og jeg ikke
vidste, hvad vi skulde gjøre, fandt
jeg paa at vi skulde se paa
retene i madam Iglands have

Ja da vi stak nærmere ind
igjennem sprækkerne. Nei, hvilke
bar! Og saa kjøligt det saa ud
i skyggen bag bakken. Min,
det er et lort bord i gjærdet,
kvisted jeg; lad os kpyte egjennum
og spise ribs. Tom sagt, saa
gjort. Og du verdin for ribs!
de Det var vist bekken bar i
hver klasse.

(Forkættelse)

Men da de kom did vilde den
ikke langes. Den satte sig ned
paa enden og rookathorne var
ikke stand til at pukke den

hvor meget de tøied og drog den i
årene. Da de saa at det ikke nyttede
med magt slæpe den ene roskat baget
i året, hoggred bag haren og begyndte
at bide den i halen. Da sprat haren
ende til veirs og tog tilsværings bort-
gjennem skogen - med den ene roskat
hængende i året og den andre i ha-
len. En stund efter kom de tilbage
uden hare, for ind i rosen og
gjæmte sig.

(Framhald)

Men saa der kom did vilde han
ikke lunge. Han satte sig ned paa
inden og sig roskattarne var ikke
god - til og rikke monom for de
bøggde og drog i øvre hans. Doa
der raag det ikke nytta med magt,
slæpte den sine roskatten øvre - taket

~~Sommervæstere og haves vækst.~~

rojer og gøymde sig.

der aff, when have + vende med +

andre i spolen. Er skudt efter dem

rojerkræften hangende i søjra og den

hæftigstensen rojer - med den ene

hæmme med sig og hof paa sprong

hæde hæmme i spolen. De spuff

De rojer ad althun hæmme og hof og

Men da dain kom dit vilde 'in itte
to inte lenger. 'aa satte segne paa
vinnu bakennin, aa roykstappin va inte
stand te aa flökja 'in, kaanng dain
dain þagde aa dro 'in i öyruin. Da dain
saag at da inte nytta med magt
slafte disse sine roykstappin baket i
oyru, þappa bakafor turan aa bakou
turau aa beyrdte aa bite 'in i þou
spalm. Da sprak þerou ende te vers
aa tok þezprungs þat þurbigjynou skou
- med di sine roykstappa þingjanda i

örac og aa di andre i spala. E
þan ekk kom dómur ~~stóð~~ stóndu for
utka þurra, ~~for in e~~ rendu innu roisa
aa ~~þjógnuð~~ ~~og~~ gjöndu se

KRINGSJAA 1904

KRINGSJAA tog fra nytaar fat med sin 12te AARGANG. At dette kunde ske, godtgjør nokksom vort publikums trang til en slig **BUDBRINGER FRA DE STORE KULTURLANDES MANGE UDMÆRKEDE TIDSSKRIFTER** for almindelig dannede læsere. **KRINGSJAA** lader trostlig døgnets sensationsnyheder unævnte og tager ikke ordet i diskussionen af hjemlig politik eller hjemlige kirke-, skole- og andre samfundsspørgsmaal; vor dagspresse er nu saa vel betjent paa hjemlige omraader, at et tidsskrift her ikke har nogen særøpgave at tage op. Men **MANGFOLDIGE DANNEDE MENNESKER** i vort lille samfund tager gjerne imod en liden haandsrækning til at **FØLGE MED OGSAA I, HVAD DER ELLERS I VERDEN ER OPPE I TIDEN**; telegrambyraaer og korrespondenter indskrænker sig til at meddele dagsnyt bare; saa her kommer **ET ALSIDIGT, AARVAAGENT og GREIT** tidsskrift just tilpas. **KRINGSJAA** har paataget sig at være et sligt tidsskrift, og for at løse opgaven uden et for stort og kostbart apparat, har det valgt at byde vor lille læseverden adgang til at holde sig à jour med, hvad udlandets tidsskriftspresse bringer af almeninteressant læsestof. **KRINGSJAA** har alligevel jevnlig den glæde at bringe en **ORIGINAL-ARTIKEL** af hjemlig interesse. **KRINGSJAA** vil ogsaa iaar med hvert 2det hefte bringe et ark af en bog skjønlitterært eller historisk indhold. **KRINGSJAAS** abonnenter vil paa denne maade erholde en liden udvalgt bogsamling ved siden af det indholdsrige tidsskrift.

KRINGSJAA KOSTER KUN KR. 2.00 PR. KVARTAL — TIL UDLANDET KR. 3.00.
KRINGSJAA KAN BESTILLES I ENHVER BOGHANDEL OG PAA ALLE LANDETS POST-ANSTALTER SAMT DIREKTE FRA FORLÆGGERNE. FØRSØG KRINGSJAA 1904 OG DE VIL FINDE, AT DET ER ET UDMÆRKET TIDSSKRIFT.

DET NORSKE AKTIEFORLAG.

NYT REGNEVERK FOR FOLKESKOLEN:

OLE JOHANNESSEN

REGNEBOG

FOR FOLKESKOLEN

3 HEFTER MED FACIT, SAMT REGNE-ABC.

Pris: 1ste hefte 35 øre — 2det hefte 45 øre — 3die hefte 40 øre. Facit til 1ste hefte 20 øre — 2det hefte 15 øre
Facit til 3die hefte samt regne-abc'en under udarbeidelse.

E. RANDMÆL skriver i Skolebladet 27/6 1903 om de to første hefter:

«Det har lykkedes den landskjendte regnelærer og regnebogsforfatter at udarbejde en regnebog, som visselig vil gi regneundervisningen et kraftigt stød fremover. Den, som har havt inspektør Johannesen til regnelærer, vil paa hvert punkt i bogen gjenkjende den for ham særegne klarhed i udtryksmaaden og en streng gennemført planmæssighed saavel ved øvelsesopgaverne som ved de anvendte opgaver.»

OTTO GULBRANDSEN skriver i en længere omtale af «Regnebøger» om Johannesens Regnebog for folkeskolen:

«Her er netop leveret, hvad vi trænger: En praktisk, grei, letoverskuelig og haanderlig regnebog, forsynet med konsise regler og nødvendige tabeller samt nogen smaa metodiske vink, diskret pultet ind hist og her Og — hvad der er det bedste — den vil føre hurtigt og sikkert til maalet: færdighed i regning.»

De lærere, der endnu ikke har faaet tilsendt dette regneverk vil paa anmodning straks blive tilstillet et expl.

DET NORSKE AKTIEFORLAG.

BARNÄNGENS SKRIVE- OG KOPIBLÆK

antaget til Brug i den danske Stats Tjeneste, autoriseret af den argentinke Regjering etc., præmieret paa alle Verdensudstillinger og øvrige Ekspositioner i Europa, Amerika, Australien o. s. v., er det bedste i Handelen forekommende Blæk, for Skoler og alle andre offentlige og private Indretninger.

Barnängens Blæk var det eneste som fik Gulmedalje i Stockholm 1897, ligesom det ogsaa var det eneste — ikke franske — Blæk, som erholdt Gulmedalje paa Verdensudstillingen i Paris 1900.

FRU OLAUG LØKEN

BARNESTEL

EN LIDEN BOG FOR UNGE MØDRE

Pris 1.50 indb. 2.60

„Aftenposten“ 9/1 1904:

En saadan Bog af Mor til Mødre har vi savnet. Denne er skrevet med Lune og godt Humør men fremforalt med stor Kjærlighed til de smaa. Den giver Forstaaelse af den Lykke, der skal ligge i at være benaadet med Moderkaldet. Streng i sine Fordringer til, hvad en Mor modig skal ofre i Smerte og Forsagelse, er Fru L. om i Trøsten og lys i Skildringen af den Glæde Seieren giver.

Vi er alle vel snare til at gjøre Regler ud af vore egne og andres Erfaringer i de enkelte Tilfælde. Et og andet Spørgsmaalstegn har jeg saaledes ved Gjennemlæsningen maattet sætte, men indrømmer, at for de flestes Vedkommende gjælder det Smaating eller saadant, som virkelig fortjener forsat Prøvelse. Idet jeg giver denne Bog en varm anbefaling hos alle Mødre, som kan række at anskaffe den, vil jeg oprigtig tilstaa, at jeg har lært mere af den om Morens sjælelige Forhold til Barnet end af nogen anden Bog, jeg har læst for at tilegne mig Forstaaelse i disse Ting.

Bogen trænges i vor Tid og vil, saa synes det mig, trænges end mere i den Tid som kommer.

M. Greve, Rigshospitalets Direktør.

DET NORSKE AKTIEFORLAG

O. A. ØVERLAND

HISTORISKE FORTÆLLINGER

OLE ANDREAS THULESIUS	70 ØRE	HVORLEDES P. CHR. ASBJØRNSEN	
KORNET RAMUS OG LØITNANT BRUSE	60 ”	BEGYNDTE SOM SAGNFORTÆLLER . . .	40 ØRE
STERKE NILS	50 ”	JULEBUKKEN OG OSKEREIEN	25 ”
		FALSKMYNTEREN OC BYENS KIRKEUHR	25 ”

OBERST HANS HELGESEN

1.50, INDB. 2.70.

Pressens Dom om disse Bøger kan samles i: „Kjøb disse fortrinlige og kvikt skrevne Fortællinger, alle vil have Nytte og Glæde af at gjøre Bekjendtskab med dem. Hr. Øverlands Navn som Historiker borger for deres historiske Værdi.“

DET NORSKE AKTIEFORLAG.